

**Onderzoek naar de invoering van Diftar in het kader van de verordening ex 213a
Gemeentewet**

Plan van aanpak/opzet onderzoek:

1. Aanleiding/reden tot invoering Diftar

In september 2012 is in de commissie Ruimtelijke Zaken de Notitie Diftardiscussie besproken. Conclusie van deze notitie was dat uit onderzoeken blijkt dat de gemeente Boxtel ook zonder diftar goede resultaten behaalt op gebied van afvalscheiding en afvalpreventie. De verwachting is echter dat door de invoering van diftar deze resultaten nog verder verbeterd kunnen worden. Het systeem zonder diftar biedt weinig tot geen prikkel voor preventie en afvalscheiding. Het systeem zonder diftar heeft als nadeel dat er teveel restvolume in de grijze minicontainer overblijft, die opgevuld kan worden met afval dat niet gewenst is in de restafvalcontainer.

Het invoeren van een tariefdifferentiatiesysteem (diftar) op basis van volume en frequentie gecombineerd met een vastrecht op basis van gezinsgrootte lijkt daarbij het meest voor de hand liggende diftarsysteem te zijn voor de gemeente Boxtel.

2. Invoering Diftar, welke vorm van Diftar is gekozen

Ingevoerd is een diftarsysteem op basis van volume en frequentie voor de huishoudens met minicontainers. De tariefstructuur van dit diftarsysteem is gebaseerd op een variabel deel van enkel verwerkingskosten restafval (ca. 31% van de totale kosten) en een break-even punt (zelfde lasten als zonder diftar) bij ca. 19 aanbiedingen per jaar van een restafvalcontainer van 180 liter bij meerpersoonshuishouden en 140 of 180 liter bij eenpersoonshuishouden. Bij hoogbouwcomplexen is om logistieke redenen vooralsnog geen diftar ingevoerd. Hier wordt uitgegaan van een vast tarief voor eenpersoons- en meerpersoonshuishouden. Bedrijvenaansluitingen met afval dat in aard en samenstelling lijkt op huishoudelijk afval kunnen aansluiten op het volume/frequentie diftarsysteem, waarbij het vastrecht ongeveer gelijk is aan dat van een eenpersoonshuishouden.

3. Effecten van de invoering van Diftar;

Onderstaand wordt aan de hand van een aantal vragen een beknopt beeld geschetst van de resultaten van 1 jaar werken met Diftar, aan de hand van de gegevens van 2014.

a. *Is de afvalscheiding door de burgers van Boxtel verbeterd sinds de invoering van Diftar met ingang van 1 januari 2014 ?*

Voor een totaaloverzicht: Zie bijlage Afvalregistratie 2013 in vergelijking met afvalregistratie 2014 en Resultaten Benchmark).

Deze bijlage laat zien dat de totale hoeveelheid afval is afgenomen van 17.283 ton in 2013 naar 16.507 ton in 2014, een vermindering van 776 ton cq 4,49 %.

Binnen de diverse deelstromen zijn grotere verschuivingen te zien. Zo is de hoeveelheid restafval met 29,95% afgenomen en zijn de hoeveelheden gft met 23,65% en grofhuisvuil op de milieustraat met 7,20% toegenomen. Snoeihout is met 12,23% toegenomen, en de hoeveelheid verpakkingsglas met 9,60 % en de hoeveelheid verpakkingsplastic met 39.90% toegenomen. Hieruit blijkt een duidelijke toename van het scheidingsgedrag van de burger door Diftar. Het afval op de prullenbakken laat ook een lichte toename zien: (dit is een mogelijk negatief effect van Diftar in de vorm van ontwijkingsgedrag, zie ook C).

	2013 (ton)	2014 (ton)	Verschil (ton)	
<i>Totale hoeveelheid afval</i>	17.283	16.507	-776	-4,49%
<i>Restafval</i>	6.074,09	4.255,12	-1.818,97	-29,95%

<i>Gft</i>	2.360,80	2.919,12	558,32	23,65%
<i>Grofvuil</i>	1.098,36	1.177,48	79,12	7,20%
<i>Snoeihout</i>	1.787,67	2.006,29	218,62	12,23%
<i>Glasbakken</i>	633,22	694,03	60,81	9,60%
<i>Plastic</i>	285,79	399,89	-114,04	39,90%
<i>Prullenbakken</i>	43,07	55,68	12,61	29,28%

b. Zijn er financiële effecten merkbaar naar aanleiding van de invoering van Diftar met ingang van 1 januari 2014 ?

.

De opbrengst vanuit de afvalstoffenheffing laat een duidelijke teruggang zien ten opzichte van 2013 (dit is een voordeel voor de burger).

Binnen de totale kosten is duidelijk waarneembaar dat een verschuiving binnen de stortkosten tov 2013 heeft plaatsgevonden. Dit onderschrijft het eerdere overzicht van de vergelijking van de hoeveelheden afval (vergelijking 2013 en 2014).

Een veel gestelde vraag daarbij is voorts: wat heeft de invoering van Diftar de burger van Bostel feitelijk (financieel) opgeleverd ?

In eerste aanleg kan iedere burger hier zelf het antwoord op geven door het vastrecht van 2014 te vermeerderen met de ledigingen, zoals vermeld op de aanslag 2015 en dit totaal te vergelijken met de aanslag voor 2013 (€ 231 voor een eenpersoonshuishouden en € 280 voor een meerpersoonshuishouden).

Uitgaande van circa 12.000 aansluitingen is duidelijk dat deze opzet niet eenvoudig vanuit de gemeente te maken is. Om toch een sluitend antwoord te kunnen geven op deze vraag is uitgegaan van gemiddelden, waarbij opgemerkt dient te worden dat er individueel natuurlijk forse verschillen kunnen zijn tov van dat gemiddelde.

De opbrengst vanuit de variabele ledigingen voor particuliere aansluitingen (exclusief tussentijdse afrekeningen) bedraagt voor 2014: € 696.049,97

Het aantal aansluitingen voor 2014 bedraagt 11.897.

Hieruit valt af te leiden dat er gemiddeld per aansluiting een bedrag van € 58,50 is betaald aan ledigingen.

Dit geeft het volgende beeld:

	Heffing 2013			Heffing 2014	% 2014 tov 2013	Resultaat
		Vastrecht 2014	Variabel 2014			
Eenpersoonshuishouden	€ 231,-	€ 152,-	€ 58,50	€ 210,50	91,1 %	8,9 %
Meerpersoonshuishouden	€ 280	€ 191,-	€ 58,50	€ 249,50	89,1 %	10,9 %

Aantal ledigingen per containertype:

Containertype	Ledigingen	Tarief	Opbrengst
140 liter	23.044	€ 3,67	€ 84.571,48
180 liter	14.810	€ 4,72	€ 69.903,20
240 liter	86.101	€ 6,29	€ 541.575,29
Totaal			€ 696.049,97

C. Overige (waarneembare)effecten ?

Ontwijkgedrag en perceptiekosten

Het aantal meldingen zwerfvuil en illegale stort laat een lichte toename zien. Dit kan op een lichte toename van ontwijkgedrag wijzen, maar kan ook toe te wijzen zijn aan een verhoogde aandacht voor dit fenomeen. De kans bestaat dat er eerder gemeld wordt omdat men alerter is op het ontstaan van zwerfvuil. Het is daarom niet goed mogelijk om te bepalen of en hoeveel ontwijkgedrag daadwerkelijk toegenomen is. Het enige meetbare is een lichte toename van afval in de prullenbakken. Deze toename is echter dusdanig klein (12 ton) dat dit wel verwaarloosbaar genoemd mag worden.

Gesteld kan worden dat de toename van zwerfafval en illegale stort zeker niet dusdanig is dat dit zorgwekkend is. Het beeld in Boxtel is nog steeds erg goed, ook de lichte daling van de totale hoeveelheid afval (restafval + gescheiden afvalstromen) onderschrijft dit. Ook de kosten die gemaakt moeten worden om het zwerfvuil en het illegaal aangeboden afval te verwijderen zijn verwaarloosbaar te noemen, en vallen zeker in het niet bij de besparingen die geboekt zijn op de stortkosten en het aantal containeraanbiedingen.

Wat wel aandacht behoeft is de mogelijkheid om aan te bieden op de openbare cocons van hoogbouwcomplexen.

Het zelfde geldt voor de perceptiekosten. In de beginfase is er veel energie gestoken in het op elkaar aansluiten van de verschillende administraties. Dit heeft ook extra personele inzet gekost. Hier was op voorhand in voorzien door het beschikbaar stellen van een 0,5 fte. Nu diftar loopt kan gesteld worden dat de benodigde extra inzet marginaal is. Het meest in het oog springende is het verwerken van containermutaties en ledigingsgegevens. Dit vraagt over alle geledingen in totaal ca. een werkdag per week aan extra inzet. Omdat deze inzet te verdelen is over verschillende disciplines (buitendienst Openbare Ruimte, servicelijn Openbare Ruimte, binnendienst Openbare Ruimte, cluster Belastingen van de afdeling Concern en Dienstverlening, zorgt dit niet voor extra personele inzet, maar is het mogelijk om deze extra werkzaamheden grotendeels tussen de bedrijven door te doen.

Ook de kosten voor automatisering en communicatie-activiteiten zijn licht toegenomen (kosten aanschaf en onderhoud AfvalRis toevoegen)

Inzamelroutes

Tegenover de lichte toename van perceptiekosten en de kosten voor automatisering staat een besparing op de inzamelroutes. De invoering van Diftar heeft er voor gezorgd dat het aantal aanbiedingpercentage van de restafvalcontainer van ca. 90% gedaald is naar minder dan 50%. Gemiddeld genomen worden de restafvalcontainers dus in plaats van iedere 2 weken iedere 4 weken

aangeboden. Dit is reden geweest om de inzamelroutes te comprimeren. Netto is er 1 complete inzamelroute komen te vervallen en is het mogelijk geworden om een gedeelte van de resterende vrijgekomen tijd op te vullen met inbesteden van de plastic inzameling. Dit heeft een financiële besparing opgeleverd van ca. 50.000 euro.

4. **Conclusie/advies**

De totale hoeveelheid afval (restafval + gescheiden afval) is licht afgenomen. De cijfers laten verder ook duidelijk zien dat het afval in 2014 veel beter gescheiden is aangeleverd. De hoeveelheid aangeboden restafval is substantieel afgenomen en de belangrijkste hergebruiksdeelstromen zijn beduidend toegenomen.

De toename van zwerfafval en illegale stort is verwaarloosbaar en de toename van perceptiekosten en aanvullende kosten vallen ruim weg tegen de besparingen die met de invoering van Diftar behaald zijn.

Dit maakt dat de invoering van diftar succesvol genoemd mag worden en een uitbreiding van het systeem naar de hoogbouwcomplexen het overwegen waard is.

Bijlagen

Overzicht afvalhoeveelheden (tonnages) binnen de gemeente Boxtel.

Soort afval	2013 (ton)	2014 (ton)	Verschil (ton)	
				-
Restafval	6.074,09	4.255,12	-29,95%	1.818,97
Gft	2.360,80	2.919,12	23,65%	558,32
Grofvuil milieustraat	1.098,36	1.177,48	7,20%	79,12
Prullenbakken	43,07	55,68	29,28%	12,61
Asbest	48,10	47,74	-0,75%	-0,36
Puin	1.173,38	1.167,72	-0,48%	-5,66
Gips	89,06	59,82	-32,83%	-29,24
AB-hout	862,70	811,28	-5,96%	-51,42
C-hout	20,14	17,46	-13,31%	-2,68
Snoeihout	1.787,67	2.006,29	12,23%	218,62
Ijzer	123,33	124,68	1,09%	1,35
Banden	9,76	12,78	30,94%	3,02
Vlak glas	23,56	24,52	4,07%	0,96
Papier milieustraat	260,66	269,52	3,40%	8,86
Papier hoogbouw	195,00	195,00	0,00%	0,00
Papier verenigingen	1.450,14	1.545,71	6,59%	95,57
Glasbakken	633,22	694,03	9,60%	60,81
KCA	45,67	48,92	7,12%	3,25
Tuinmeubelen	8,50	7,80	-8,24%	-0,70
Plastic	285,79	399,83	39,90%	114,04
Tempex/piepschuim	1,08	0,84	-22,22%	-0,24
WEB milieustraat	128,59	132,76	3,24%	4,17
Veegvuil/veegzand	473,44	433,98	-8,33%	-39,46
Schone grond	87,70	99,28	13,20%	11,58
Totaal	17.283,81	16.507,36	-4,49%	-776,45

Resultaten Benchmark

Indicator	Eenheid	Benchmark 2007 (peiljaar 2006)		Benchmark 2015 (peiljaar 2014)	
		Boxtel	Gem. klasse	Boxtel	Gem. Klasse
<i>Milieuprestatie</i>					
Restafval	Kg/inw.jaar	231	231	136	190
- Grof huisafval (rest)	Kg/inw.jaar	60	36	39	23
- Gft- + grof tuinafval	Kg/inw.jaar	89+59= 148	108+32= 140	96+66= 162	102+7= 129
- Papier	Kg/inw.jaar	77	66	66	54
- Glas	Kg/inw.jaar	20	22	23	21
- Textiel	Kg/inw.jaar	5,03	3,38	Nb	4
- KCA	Kg/inw.jaar	2,18	1,36	1,6	1,2
- Hout	Kg/inw.jaar	35	29	27	23
- Metalen	Kg/inw.jaar	8	6	4	4
- Kunststof verpakkingen	Kg/inw.jaar	nb	nb	13	10
Scheidingspercentage, excl. verbouwingsafval, grond en puin	%	51	51	67	58
- scheiding milieustraat	%	68	71	80	80